

شماره 500861/د.....

تاریخ 13940407.....

پست داند.....

بسمتعالی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
معاونت آموزشی

معاون محترم آموزشی دانشگاه علوم پزشکی (سراسر کشور)
رئیس محترم انجمن علمی... / رئیس محترم سازمان نظام پزشکی جمهوری اسلامی ایران
رئیس محترم سازمان پزشکی قانونی / رئیس محترم انستیتو پاستور ایران
رئیس محترم سازمان نظام پرستاری / رئیس محترم فرهنگستان علوم پزشکی
رئیس محترم پژوهشکده... / رئیس محترم مرکز تحقیقات / رئیس محترم سازمان انتقال خون ایران
سلام علیکم،

احتراماً به پیوست مجموعه استانداردهای اعتباربخشی مراکز ارائه دهنده و
برنامه‌های آموزش مداوم جامعه پزشکی مصوب سی و چهارمین جلسه شورایی عالی
آموزش مداوم مورخ ۹۴/۳/۱۰ ارسال می‌شود.

با عنایت به تصویب نظام اعتباربخشی آموزش مداوم و نیز استانداردهای
اعتباربخشی ضروری است کلیه مراکز در جهت تامین استانداردهای پایه تلاش لازم
میدول نمایند. لازم به ذکر است چک لیستهای ارزیابی درونی مراکز آموزش مداوم
متعاقباً ارسال خواهد شد.

دکتر باقر لاریجانی
معاون آموزشی و
دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی

شهرک قدس : خیابان سیمای ایران ، بین فلامک و زرافشان ، ستاد مرکزی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی

نمابر : ۸۸۳۶۳۹۸۳ ☎

تلفن : ۸۰-۸۸۳۶۳۵۶۰ ☎

http://dme.behdasht.gov.ir

صفحه الکترونیکی معاونت آموزشی: ☑

http://www.behdasht.gov.ir

صفحه الکترونیکی وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ☑

بسمه تعالی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت آموزشی

اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی

مجموعه استانداردهای اعتباربخشی

مراکز و برنامه‌های آموزش مداوم علوم پزشکی

مطابق آیین‌نامه ساختار ارزشیابی و اعتباربخشی مراکز و برنامه‌های آموزش مداوم، اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی با تفویض اختیار به این مراکز، راه را برای گسترش بیش از پیش آموزش مداوم در سطح کشور، استفاده بهینه از ظرفیت‌های موجود، نوآوری در محتواها و روش‌های ارائه آن و نیز ایجاد رقابت سازنده، هموار کرده و با حفظ نقش نظارتی خود، عملکرد این مراکز و وضعیت برنامه‌های ارائه شده را به طور مستمر پایش و ارزشیابی کرده و صلاحیت مراکز ارائه‌کننده را بررسی و تایید می‌نماید. بر اساس سیاست‌های اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی، برای تفویض اختیار و به منظور ارزشیابی این مراکز و شناسایی مراکز دارای صلاحیت، از مدل اعتباربخشی استفاده می‌شود. در این مستند مجموعه استانداردهای اعتباربخشی مراکز و برنامه‌های آموزش مداوم معرفی شده‌اند.

مطابق روال مصوب در آیین‌نامه ساختار ارزشیابی و اعتباربخشی مراکز و برنامه‌های آموزش مداوم پیش‌نویس این استانداردها ابتدا در کمیته تدوین استانداردها، تدوین شده و در کمیسیون اعتباربخشی آموزش مداوم اصلاح و تایید می‌شود. سپس در شورای عالی آموزش مداوم به صورت نهایی تصویب می‌شود. مجموعه استانداردها در دو سطح پایه و ارتقای کیفیت تدوین می‌شوند که رعایت کلیه استانداردهای پایه برای کسب مجوز الزامی است. این استانداردها دو بخش مراکز و برنامه‌های آموزش مداوم را شامل می‌شوند:

الف) استانداردهای مراکز آموزش مداوم که برای صدور مجوز و به صورت ادواری برای تمدید مجوز توسط اداره کل آموزش مداوم استفاده می‌شوند.

ب) استانداردهای برنامه‌های آموزش مداوم برای صدور مجوز اجرای برنامه‌ها که توسط مراکز آموزش مداوم استفاده می‌شوند.

در پایان نیز استانداردهای مراکز ارائه دهنده و برنامه‌های آموزش مداوم مجازی ارائه شده است.

بر اساس این آیین‌نامه مجموعه استانداردها باید حداکثر هر ۳ سال یک بار مورد بازبینی جامع قرار گیرند.

الف) استانداردهای مراکز آموزش مداوم

حیطه اول: حاکمیت و رهبری

استاندارد ۱. تعیین اهداف و رسالت

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید دارای برنامه راهبردی مکتوب در زمینه آموزش مداوم باشد و در آن هدف از آموزش مداوم، حیطه موضوعات، گروه هدف، نوع فعالیت و نتایج مورد انتظار مشخص شده باشد. این برنامه راهبردی باید در شورای آموزش مداوم دانشگاه (یا هیات رئیسه یا هیات مدیره سازمان، انجمن، نهاد) مصوب شده باشد.

ب) ارتقای کیفیت: مرکز آموزش مداوم بهتر است برای روزآمد کردن و ارتقای برنامه راهبردی خود نظام پایش، ارزشیابی و گزارش‌دهی دوره‌ای داشته باشد و نشان دهد که منابع و امکانات خود را برای تحقق آنها برنامه‌ریزی کرده است.

استاندارد ۲. تعامل با واحدهای تحت پوشش

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید ساز و کار مناسب برای تعامل با تمامی واحدهای تحت پوشش (مانند گروه‌های آموزشی، دانشکده‌ها در دانشگاه یا کمیته‌ها و یا شعب در انجمن‌ها و سازمان‌های نظام پزشکی و پرستاری) داشته باشد و در برنامه‌ریزی‌های خود از نظرات آنها استفاده کند.

ب) ارتقای کیفیت: مرکز آموزش مداوم بهتر است در هر یک از واحدهای تحت پوشش خود یک نماینده فعال و دارای اختیار داشته باشد و این تعامل از طریق وی صورت پذیرد.

استاندارد ۳. مدیریت

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید دارای مدیر مستقل^۱ با حضور فیزیکی کافی در محیط کار باشد.

ب) ارتقای کیفیت: مدیر آموزش مداوم بهتر است دارای تجربه کاری و مدارک علمی معتبر در حوزه آموزش پزشکی باشد.

^۱ منظور آن است که پست ستاره‌دار دیگری به طور همزمان نداشته باشد.

استاندارد ۴. نیروی انسانی و ساختار

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید ساختار و نیروی انسانی متناسب با برنامه راهبردی خود، برای اجرای وظایف محوله داشته باشد.

ب) ارتقای کیفیت: مرکز آموزش مداوم بهتر است دارای چارت عملیاتی مصوب آن سازمان یا نهاد باشد و در مراکز آموزش مداوم دانشگاهی، ردیف‌های آن توسط پرسنل شاغل در آموزش مداوم اشغال شده باشد.

استاندارد ۵. وب سایت

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید پایگاه اینترنتی (وب سایت) اختصاصی پویا و فعال داشته باشد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است پایگاه اینترنتی (وب سایت) اطلاعات واحدهای تحت پوشش خود را به طور جداگانه داشته باشد، بخش اخبار فعال و به روز داشته باشد و اطلاعات و منابع جدید آموزشی را در اختیار مخاطبان قرار دهد.

استاندارد ۶. گردش مالی

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید دارای ثبت گردش مالی مشخص باشد و مجموع هزینه‌ها و درآمدهای آن به طور مستقل قابل گزارش‌گیری باشد.

ب) ارتقای کیفیت: مرکز آموزش مداوم بهتر است برای هزینه کرد درآمدهای اختصاصی خود در زمینه ارتقای کیفیت برنامه‌ها، دارای اختیار باشد.

استاندارد ۷. فضای فیزیکی

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید فضای فیزیکی شامل دفتر و تجهیزات متناسب با ساختار و مأموریت خود داشته باشد.

ب) ارتقای کیفیت: مرکز آموزش مداوم بهتر است فضای فیزیکی مستقل برای برگزاری برنامه‌های حضوری آموزش مداوم داشته باشد.

استاندارد ۸. حمایت از مشتریان

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید سیستم‌های حمایتی و پشتیبانی کارآمد و کافی برای مشمولین (راهنماها، سیستم پاسخ به سئوالات و ...) در طی فرایند آموزش تا اخذ گواهی و نیز مدرسین را دارا باشد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است حمایت به صورت الکترونیکی نیز وجود داشته باشد.

استاندارد ۹. نیازسنجی آموزش مداوم

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید ساز و کار مناسب برای نیازسنجی (حداقل سالانه) برنامه‌های آموزش مداوم را داشته و آن را رسماً به مجموعه تحت پوشش خود ابلاغ نماید. این نیازسنجی می‌تواند در سطوح کمیته تخصصی، نظرسنجی از صاحب‌نظران و مشمولین، انجام طرح‌های تحقیقاتی نیازسنجی و یا استفاده از نتایج نیازسنجی‌های انجام شده در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا مناطق دهگانه آمایش سرزمین باشد.^۱

ب) ارتقای کیفیت: مرکز آموزش مداوم بهتر است مجوز برگزاری برنامه‌ها را در صورت تطابق با نیازسنجی دوره‌ای (حداقل سالانه) صادر کند.

استاندارد ۱۰. کمیته برنامه‌ریزی و تخصیص امتیاز آموزش مداوم

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید دارای کمیته برنامه‌ریزی آموزش مداوم باشد که در آن نمایندگان از مجموعه تحت پوشش حضور داشته باشند. این کمیته وظیفه دارد نسبت به برنامه‌ریزی‌ها برای تدوین و بازنگری برنامه استراتژیک، تدوین برنامه‌های کوتاه مدت و بلندمدت، انجام نیازسنجی، تعیین اهداف و جمعیت هدف برنامه، ارزشیابی برنامه‌ها، ارزشیابی دبیر برنامه‌ها، تعیین امتیاز برنامه‌ها و سایر موارد مرتبط اقدام نماید.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است حکم اعضای کمیته برنامه‌ریزی توسط معاون آموزشی دانشگاه و در سایر مرکز توسط رئیس انجمن، سازمان یا نهاد، به مدت مشخص صادر شود و این کمیته جلسات برنامه‌ریزی شده و منظم در طی سال داشته باشد.

تبصره ۱: مراکز آموزش مداوم در صورت تعدد برنامه‌های آموزشی، می‌تواند کمیته تخصیص امتیاز جداگانه (از کمیته برنامه‌ریزی) تشکیل دهند.

تبصره ۲: اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی بعد از اعتبار بخشی و اعلام احکام مربوطه می‌تواند این کمیته را در مراکزی که اعتبار لازم را کسب کرده‌اند به مناطق دهگانه آمایش سرزمین، به عنوان مرکز معین آموزش مداوم، (تصریح شده در آیین‌نامه اعتباربخشی مراکز و برنامه‌های آموزش مداوم مصوب سی و سومین نشست شورای عالی آموزش مداوم) تفویض نماید.

^۱ انواع نیزها به طور کلی شامل نیاز احساس شده (expressed need): نیازی که توسط فراگیران احساس می‌شود، نیاز فرض شده (presumed need): نیازی که توسط سیاستگذاران و متخصصین اعلام می‌شود و نیاز اثبات شده (demonstrated need): نیازی که توسط مطالعات کمی و کیفی شناسایی شده است، هستند.

استاندارد ۱۱. ارزشیابی

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید ساز و کار ارزشیابی تمامی برنامه‌های آموزش مداوم اعم از گردش کار و امکانات مورد نیاز را طراحی و مستقر نماید و نشان دهد که عمده برنامه‌ها حداقل در سطوح سنجش رضایت و افزایش دانش ارزشیابی می‌شوند.^۳

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است مرکز آموزش مداوم برای ارزشیابی در سطوح بالاتر ارزشیابی شامل تغییر عملکرد شرکت‌کنندگان و تاثیر در جامعه نیز برنامه مدون داشته باشد.

استاندارد ۱۲. اثربخشی ارزشیابی

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید نشان دهد که در تکرار برنامه‌های آموزش مداوم یا ارائه برنامه‌های جدید، نتایج ارزشیابی برنامه‌های قبلی را مورد توجه قرار می‌دهد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است مرکز آموزش مداوم از صدور مجوز برای برنامه‌هایی که روش ارائه و یا مدرسین آن قبلاً ارزشیابی قابل قبول نداشته‌اند خودداری کند.

استاندارد ۱۳. روش تدریس

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید در صدور مجوز برنامه‌ها، روش‌های تدریس فراگیر-محور^۴ را در اولویت قرار دهد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است مرکز آموزش مداوم محتوای مورد تدریس را به طریق مقتضی قبل از برگزاری برنامه، در اختیار شرکت‌کنندگان قرار دهد.

حیطه سوم: اداری و اجرایی

استاندارد ۱۴. اطلاع رسانی برنامه‌ها

^۳ سطوح ارزشیابی مدل‌های مختلفی دارد که یکی از مشهورترین آنها مدل کرک پاتریک است. سطوح ارزشیابی کرک پاتریک عبارتند از: ۱- رضایت: آیا شرکت‌کنندگان از شرکت در برنامه راضی بوده‌اند؟، ۲- یادگیری: آیا شرکت‌کنندگان محتوای ارائه شده را آموختند؟، ۳- انتقال: آیا شرکت‌کنندگان آموخته‌های خود را در شغل خود به کار می‌برند؟ و ۴- برون‌داد: آیا آموزش‌های داده شده باعث بهبود وضعیت سلامت در جامعه شده است؟

^۴ در یک دسته بندی کلی روش‌های آموزشی به دو دسته استاد-محور و دانشجو-محور تقسیم می‌شوند. در روش‌های دانشجو-محور (مانند سخنرانی تعاملی با پرسش و پاسخ، بحث گروهی، یادگیری مبتنی بر حل مساله، یادگیری مبتنی بر تیم، آموزش در گروه کوچک) دانشجو فعال بوده و یادگیری ماندگارتری خواهد داشت.

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید تمامی مشخصات برنامه‌های آموزش مداوم شامل عناوین موضوعات و فعالیت‌ها، اهداف آموزشی، مشخصات سخنرانان و دبیر برنامه، امتیازات تخصیص یافته، ساعات و زمان مفید برنامه، مکان و زمان برگزاری، مخاطبان مشمول کسب امتیاز و ظرفیت تعداد شرکت‌کنندگان و سایر مواردی که در ابلاغ‌های اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی ضروری دانسته شده، را در فاصله مناسب از زمان برگزاری برنامه، در سامانه آموزش مداوم اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی به نحو مقتضی ثبت کند.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است مرکز آموزش مداوم سیستم اطلاع‌رسانی اختصاصی (پیامک یا پست الکترونیکی) برای جمعیت تحت پوشش خود داشته باشد.

استاندارد ۱۵. اطلاع‌رسانی تغییرات برنامه‌ها

الف) پایه: هر نوع تغییر مانند تغییر در نحوه ارائه، زمان، مکان، مشخصات برنامه، اهداف برنامه و مدرسان برنامه باید قبل از اجرا زیر نظر مرکز آموزش مداوم صورت گرفته و در صورت لزوم مجدداً مورد ارزشیابی قرار گیرد. این تغییرات باید قبل از اجرا، از طریق سامانه آموزش مداوم اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی به اطلاع ایشان رسانده شود.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است مرکز آموزش مداوم اطلاعات مربوط به برنامه را با فاصله زمانی مناسب قبل از اجرا به طور دقیق به مشمولین اعلام نماید و از تغییرات در برنامه‌ها تا حد امکان جلوگیری کند.

استاندارد ۱۶. امتیاز برنامه آموزش مداوم

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید با تشکیل کمیته برنامه‌ریزی (تخصیص امتیاز) آموزش مداوم برای تعیین امتیاز هر برنامه اقدام کند. ملاک امتیازدهی به فعالیت‌های آموزش مداوم طراحی علمی - آموزشی برنامه است و با توجه به نوع برنامه‌ریزی، محتوا و زمان برنامه تعیین می‌شود. مبنای محاسبه امتیاز، مقررات جاری اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی است. این امتیاز باید با فاصله زمانی مناسب قبل از اجرا به طور دقیق به مشمولین اعلام شود.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است مرکز آموزش مداوم ساز و کار مناسب برای تخصیص بخشی از امتیاز مصوب برنامه، متناسب با میزان زمان حضور گروه هدف، داشته باشد.

استاندارد ۱۷. نظارت بر اجرا

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم موظف است در طی برگزاری برنامه، با نظارت مستقیم بر آن، اجرای برنامه مطابق با برنامه‌ریزی مصوب شده قبلی (در سامانه آموزش مداوم اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی) و

استفاده از فضای مناسب با امکانات کافی سمعی- بصری، امکانات کمک آموزشی و امکانات پذیرایی را از طریق چک لیست‌های از قبل طراحی شده، بررسی و تضمین نماید.

استاندارد ۱۸. نظارت بر حضور شرکت‌کنندگان

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید ساز و کار مناسب برای بررسی و ثبت چگونگی حضور فعال شرکت-کنندگان در طول برگزاری برنامه‌های حضوری فراهم کند و از آن در چگونگی تخصیص امتیاز به ثبت نام کنندگان استفاده نماید.

ب) ارتقای کیفیت: مرکز آموزش مداوم بهتر است راه کارهای مناسب برای حضور هر چه کامل‌تر ثبت نام کنندگان در برنامه‌های حضوری آموزش مداوم (مانند بررسی کارهای گروهی ارائه شده، کارآمد کردن سیستم حضور و غیاب، برگزاری برنامه در قالب گروه‌های کوچک) را به کار گیرد.

استاندارد ۱۹. تعداد شرکت‌کنندگان

الف) پایه: تعداد شرکت‌کنندگان باید به گونه‌ای تعیین شود که امکان تعامل مناسب و یادگیری فراگیر-محور فراهم باشد. این مهم در همایش‌های بزرگ باید از طریق گنجاندن بخش‌های ثابتی مانند کلینیک آموزشی^۵ و یا بخش پرسش و پاسخ اعمال شود.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است بیشتر برنامه‌ها در قالب آموزش در گروه‌های کوچک (مانند کارگاه، کار و بحث گروهی) برگزار شود.

استاندارد ۲۰. صدور گواهی

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید تمامی گواهی‌های برنامه‌های اجرا شده را برای شرکت‌کنندگان حائز شرایط بر اساس مقررات جاری اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی وزارت بهداشت صادر نماید.

استاندارد ۲۱. بازخورد ارزشیابی

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید نتایج ارزشیابی‌های انجام شده اعم از ارزشیابی فراگیران، ارزشیابی مدرسان و ارزشیابی نحوه برگزاری را به طریق مقتضی به اطلاع گروه برگزارکننده مرتبط برساند.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است مرکز آموزش مداوم کارنامه ارزشیابی برای مجموعه تحت پوشش خود داشته باشد و مجوز اجرای برنامه‌های بعدی را با توجه به آن صادر کند.

^۵ کلینیک آموزشی یک برنامه آموزشی است که در آن در زمان و مکان مشخص و از قبل تعیین شده تعدادی از متخصصان موضوع به سوالات و مشکلات شرکت‌کنندگان پاسخ می‌دهند.

استاندارد ۲۲. حفظ مستندات

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید کلیه مستندات مربوط به هر برنامه اعم از مشخصات برنامه، پرسشنامه‌های تکمیل شده ارزشیابی برنامه و مستندات مربوط به نحوه اجرای برنامه را حفظ و نگهداری نماید و در هر زمان بنا به درخواست اداره کل آموزش مداوم، آنها را در اختیار قرار دهد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است مرکز آموزش مداوم بایگانی الکترونیکی مناسبی برای حفظ دائم این مستندات تدارک ببیند.

حیطه سوم: حمایت‌های مالی

استاندارد ۲۳. ثبت مستندات مالی

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید ساز و کار مناسب برای گزارش شفاف عملکرد مالی در هر برنامه اعم از درآمد حاصل از شهریه‌ها، کمک‌های حامیان مالی، درآمد حاصل از برنامه‌های جانبی مانند نمایشگاه‌ها و فروشگاه‌های جانبی، حق‌التدریس مدرسان، حق‌الزحمه‌ها، هزینه‌های برگزاری برنامه شامل محل برگزاری، پذیرایی و وسایل کمک آموزشی را دارا بوده و مستندات مربوطه را حفظ نماید و در صورت لزوم بنا به درخواست اداره کل آموزش مداوم، آنها را در اختیار قرار دهد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است مرکز آموزش مداوم بایگانی الکترونیکی مناسبی برای حفظ دائم این مستندات تدارک ببیند.

استاندارد ۲۴. استقلال مالی

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید نشان دهد که محتواها و برنامه‌های علمی آموزش مداوم تحت تورش (Bias) حمایت مالی و درآمدهای ناشی از اجرای برنامه نیست.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است حامیان مالی برنامه‌ها از تاییدکنندگان محتوا و روش ارائه برنامه مستقل باشند.

ب) استانداردهای برنامه‌های آموزش مداوم

استاندارد ۱. موضوع برنامه

الف) پایه: باید در صدور مجوز، برنامه‌هایی که مطابق با نیازسنجی مرکز و یا اولویت‌های ابلاغ شده از طرف اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی هستند، در اولویت قرار گیرند.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است عموماً موضوعات برنامه بر اساس نیازسنجی سالانه مرکز باشد.

استاندارد ۲. اهداف برنامه

الف) پایه: ارائه کننده برنامه آموزش مداوم باید اهداف آموزشی عینی برنامه اعم از اهداف شناختی، عاطفی و عملکردی را به طور کامل تهیه و در اختیار شرکت‌کنندگان قرار دهد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است اهداف برنامه در راستای توسعه حرفه‌ای، نیاز روز و بهبود خدمات در سطح جامعه تهیه شوند.

استاندارد ۳. محتوای برنامه

الف) پایه: محتوای برنامه باید بر اساس بهترین شواهد موجود (مانند راهنماهای بالینی، کتاب‌ها و منابع مرجع، مرورهای سیستماتیک و متاآنالیز) با حفظ حق مالکیت معنوی (ذکر ماخذ و کسب اجازه) باشد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است محتوای برنامه به صورت ماندگار (نوشته مکتوب، یا محتوای الکترونیکی) در اختیار شرکت‌کنندگان قرار گیرد.

استاندارد ۴. دبیر علمی و مدرسان برنامه

الف) پایه: دبیر علمی برنامه باید عضو هیات علمی دانشگاه و دارای تخصص و تجربه کاری مستقیم با موضوع برنامه باشد و کلیه مدرسان برنامه نیز باید از تخصص کافی در موضوع و نقش محوله برخوردار باشد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است مدرسان برنامه در حیطه تخصصی موضوع برنامه در جامعه علمی خود دارای حسن اشتهار بوده و از اعضای هیات علمی باشند.

تبصره: دبیر برنامه در موارد خاص در صورتی که برنامه نیاز به تخصص خاصی داشته باشد که در بین اعضای هیات علمی یافت نشود، با تایید اداره کل آموزش مداوم جامعه پزشکی می‌تواند غیر هیات علمی باشد.

استاندارد ۵. روش تدریس

الف) پایه: روش تدریس پیشنهاد شده برای ارائه برنامه باید با اهداف برنامه تناسب داشته باشد. مثلاً برای اهداف عملکردی از روش‌های آموزش عملی استفاده شود.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است برنامه شامل قسمت‌های سخنرانی، کارگروهی (یا کار عملی) و پرسش و پاسخ باشد.

استاندارد ۶. ارزشیابی فراگیر

الف) پایه: تمام برنامه‌ها باید ساز و کار معین و متناسب برای ارزشیابی عملکرد (دانش و نگرش) از شرکت-کنندگان داشته باشد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است سیستم ارزشیابی فراگیر، متناسب با اهداف برنامه بوده و ارزشیابی دانش، نگرش و مهارت را به طور جاگانه مد نظر قرار دهد.

استاندارد ۷. تضاد منافع

الف) پایه: دبیر و سخنرانان برنامه باید به طور شفاف عدم تضاد منافع خود با محتوای برنامه را ذکر کنند. این موارد شامل، معرفی محصولات تجاری، برندهای خاص، تمایلات حامیان مالی و موارد مشابه می‌شود.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است سخنرانی‌ها با نگاه متعادلی از گزینه‌های درمانی ارائه شوند. با استفاده از اسامی ژنریک بیطرفی لحاظ شود و در صورتیکه از اسامی تجاری استفاده می‌شود، از محصول مشابه شرکت-های مختلف نام برده شود.

استاندارد ۸. فعالیت‌های تجاری

الف) پایه: هیچ یک از قسمت‌های علمی برنامه نباید توسط شرکت‌های تجاری (اعم از حامیان یا غیر آن) ارائه شود و یا به منظور تبلیغ از محصول خاص صورت گیرد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است نمایشگاه‌های جانبی برنامه در محل مستقل و به طور جداگانه برگزار شوند. تبصره: اگر شرکت حامی درخواست ارائه سخنرانی داشت، این سخنرانی باید خارج از برنامه آموزش مداوم و بدون احتساب امتیاز ارائه شود.

ج) استانداردهای مراکز ارائه دهنده و برنامه‌های آموزش مداوم الکترونیکی

ج - ۱) مراکز ارائه دهنده آموزش مداوم الکترونیکی^۶

مرکز آموزش مداوم متقاضی ارائه برنامه‌های آموزش مداوم الکترونیکی باید دارای مجوز قطعی برای ارائه برنامه‌های حضوری باشد و کلیه استانداردهای مربوطه را رعایت کند و علاوه بر آن استانداردهای زیر را هم محقق سازد. در ضمن بهتر است این مراکز تشکیلات مستقلی برای آموزش مداوم الکترونیکی داشته باشند.

۶. آموزش مداوم الکترونیکی: عبارت است از بهره‌گیری از امکانات الکترونیکی برای ارائه آموزش‌های حرفه‌ای مداوم به مضمولین از دور. به عبارتی برنامه‌های آموزش مداوم الکترونیکی به برنامه‌هایی اطلاق می‌شود که مضمولین با انجام مجموعه فعالیت‌هایی طی دوره یا برنامه، در قالب سامانه اینترنتی آموزشی و یا لوح فشرده و یا بهره‌گیری از فناوری‌های الکترونیکی به ارتقای علمی خویش نائل می‌شوند.

استاندارد ۱. راهبردها

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید راهبردهای مکتوب در رابطه با رسالت، چشم‌انداز، اهداف، حوزه‌های تخصصی پوشش محتوا، نوع مضمولین، نوع فعالیت‌ها (لوح فشرده، مبتنی بر وب، مبتنی بر یادگیری همراه و ...) و نتایج مورد انتظار را در برنامه راهبردی خود داشته باشد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است برنامه راهبردی مرکز برای آموزش مداوم الکترونیکی به طور مستقل تهیه شود.

استاندارد ۲. نیروی انسانی

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید نیروی انسانی لازم اعم از کارشناسان فنی و طراحان آموزشی را برای طراحی برنامه‌های آموزش مداوم الکترونیکی به تعداد کافی دارا باشد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است مرکز آموزش مداوم پرسنل تخصصی مستقل از برنامه‌های حضوری برای آموزش مداوم الکترونیکی داشته باشد.

استاندارد ۳. زیرساخت

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید متناسب با نوع فعالیت الکترونیکی خود از زیرساخت‌های سخت افزاری و نرم افزاری لازم (LMS، LCMS^۱ و امکانات فنی دیگر) برخوردار باشد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است امکانات فوق به صورت درون سازمانی^۱ وجود داشته باشد.

استاندارد ۴. پشتیبانی از زیرساخت‌ها

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید امکانات کارآمد و عملیاتی برای پشتیبانی از سیستم‌های نرم افزاری و سخت افزاری داشته باشد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است امکانات فوق به صورت درون سازمانی وجود داشته باشد.

استاندارد ۵. حمایت از فراگیران و مدرسان

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید سیستم‌های حمایتی و پشتیبانی کارآمد و کافی برای مضمولین (راهنماها، سیستم پاسخ به سئوالات و ...) در طی فرایند آموزش تا اخذ گواهی را دارا باشد و ساز و کار لازم برای جلوگیری از کسب امتیاز بیش از یک مرتبه از هر برنامه توسط یک مضمول را فراهم سازد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است این حمایت نیز به صورت الکترونیکی ارائه شود.

استاندارد ۶. توانمندسازی مولفان

^۱ Learning Management System

^۲ Learning Content Management System

^۳ In Source

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید سیستم‌های حمایتی و پشتیبانی کارآمد و کافی برای اعضای هیات علمی مولف برنامه‌ها (آموزش و توانمندسازی، پاسخ به سئوالات و ...) داشته باشد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است این حمایت نیز به صورت الکترونیکی ارائه شود.

استاندارد ۷. ارزشیابی سیستم

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید برنامه مستندی برای ارزیابی برنامه‌های آموزش مداوم الکترونیکی (سیستم، محتوا، فرایند، پیامد) داشته باشد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است این ارزیابی‌ها به صورت الکترونیکی انجام شود.

استاندارد ۸. استفاده از نتایج ارزشیابی‌ها

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید برنامه مستندی برای ارتقای کیفیت برنامه‌ها و محتواها بر اساس نتایج ارزشیابی داشته باشد.

ب) ارتقای کیفیت: مرکز آموزش مداوم بهتر است نشان دهد که تولید برنامه‌های جدید بر اساس نتایج ارزشیابی‌ها در حال اصلاح است.

ج - ۲) برنامه‌های آموزش مداوم الکترونیکی

استاندارد ۱. مشخصات برنامه‌ها

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید در برنامه‌های الکترونیکی، تمامی استانداردهای مربوط به برنامه‌های حضوری اعم از نیازسنجی، اهداف، محتوا، دبیر و مولفان، جمعیت هدف، ارزشیابی و ... (استانداردهای ۱، ۲، ۳، ۴، ۶، ۷ و ۸) را رعایت کند.

ب) ارتقای کیفیت: مرکز آموزش مداوم بهتر است برای برنامه‌های الکترونیکی کمیته برنامه‌ریزی مستقلی تشکیل دهد.

استاندارد ۲. رعایت حق مالکیت معنوی

الف) پایه: باید در تدوین محتواهای آموزشی^{۱۱} تمام برنامه‌های آموزش مداوم الکترونیکی، معیارهای حقوقی و اخلاقی شامل رعایت معیارهای فرهنگی، رعایت حق مالکیت معنوی (ذکر ماخذ و کسب اجازه)، حفظ حریم خصوصی و ... رعایت شود.

^{۱۱} این محتواها می‌تواند شامل، سناریو، عکس، انیمیشن، سخنرانی، فیلم و ... باشد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است محتواهای الکترونیکی توسط مرکز آموزش مداوم به صورت درون سازمانی تولید شود.

استاندارد ۳. استانداردهای محتوا

الف) پایه: باید در تدوین محتواهای آموزشی تمام برنامه‌های آموزش مداوم الکترونیکی، استانداردهای تدوین محتوا مانند طراحی آموزشی و اصول آموزش تعاملی (مانند تعامل فراگیر با محتوا، فراگیر با مدرس و یا فراگیر با فراگیر) رعایت شود.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است محتواهای الکترونیکی دارای استانداردهای شناخته شده بین‌المللی^{۱۱} باشد.

استاندارد ۴. به روزرسانی محتوا

الف) پایه: مرکز آموزش مداوم باید ساز و کار مناسب برای به روز رسانی و بازنگری محتواهای تولید شده و ارائه مجدد آنها را داشته باشد.

ب) ارتقای کیفیت: بهتر است به تناسب موضوع، علاوه بر بازنگری علمی محتوا، شیوه ارائه و رسانه حامل آن نیز به روز رسانی شود.

مجموعه این استانداردها در تاریخ ۹۴/۳/۱۰ در سی و چهارمین نشست در شورای عالی آموزش مداوم وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب رسید.

---

۱۱ مانند IEEE SCORM و ...